

Jakten på de unga jägarna

Evelina, 16, tog jägarexamen under skoltid: ”Helt perfekt”

Vissa tar examen med plakat och skojsiga hattar.

Andra gör det med en side-by-side i näven. – Helt perfekt att få ta jägarexamen under skoltid, säger 16-åriga Evelina Norberg.

RÅNEÅ Glöm alltså bilden av en gammal snustuggande gubbe. Evelina Norberg är så långt från den norrbottniske genomsnittsjägaren som man kan komma.

Hon gick ut årskurs nio i Råneskolan – och dagen före avslutningen fick hon ta emot beviset på att hon klarat jägarexamen.

– Jag har fått lägga ned mycket tid på skolarbetet för det är rätt tufft att komma in på fristutbildningen. Men tack vare bra lektioner så klarade jag jägarexamen ändå, säger hon.

Fälde en älgko direkt

Under hela högstadietiden har hon tillsammans med ett 40-tal andra använt två timmar under ”elevens val” till att plugga jakt.

Teorin har kombinerats med praktik och i Evelinas fall har det gett resultat.

– Jag fick skjuta en älgko i höstas, säger hon.

Hade det varit en kille som berättat hade det förmodligen lagts fram lite vassare. När hon fått frågan konstaterade hon stillsamt:

– Jag hann inte tänka så mycket. Jag stod på passet när älgen kom och jag försökte få in den i siktet men det var inte helt lätt för solen lyste mot mig. Den hann börja springa men jag tänkte att jag har ju tränat att skjuta på löpande och det har gått bra så jag provar, berättar hon.

Just det. Svårare än så är det uppenbarligen inte att fälla en älg i farten från 60-70 meters håll.

Utan den genuina grund som hon fått att stå på är det osäkert hur hon hade reagerat.

– Vi är väldigt noga med ansvar och säkerhet. Det är grundbultar för en jägare. När man är i skogen kan man inte göra något grupparbete utan då måste besluten fattas på egen hand, säger högstadieläraren Kjell Brännström.

Och när de flesta jaktlag sli- ter med att få in yngre krafter har man i Råneskolan spottat ut nya jägare i 26 år.

500 nya unga jägare

Kjell Brännström var med om att starta utbildningen tillsammans med kollegan Hans Westerlund. Han har sedan varit med om se till att närmare 500 unga jägare har kunnat gå ut grundskolan med jägarexamensbeviset i skolväskan.

– I den här omfattningen är vi nog unika för vi har hållit på länge. Det här bygger ju också på att det finns dom i kollegiet som är intresserade. Det är lite jobb med det men man får lön för mödan när man ser att de klarar examen. Då har man tillfört ett antal unga jägare vilket sannerligen behövs när man ser på medelåldern i jaktlagen nuförtiden, säger Kjell Brännström.

Han fanns på plats i Prinsnäs när det under de tre sista skoldagarna var dags för examen.

Och nu snackar vi jägarexamen. Teoriprov – och sedan skytte i massvis.

– Vi har ju haft ett gudomligt väder. Men jag måste säga att vi har också haft det i hållande regn och det har aldrig gnällt. De är så oerhört positiva att det är en fröjd att vara där, säger Brännström.

När Evelina Norberg fördes på tal sa han:

– Evelina är oerhört seriös och hon blir en tillgång i skogen i det jaktlag där hon hamnar. Hon har rätt inställning. Faktiskt är det så att tjejer har en annan inställning. Pojkar vill ofta tävla mer men tjejerna vill vara med och vara del av det hela.

har inte det på samma sätt och de flesta är också väldigt duktiga på att ta instruktioner och att lära sig göra rätt, säger Kjell Brännström.

Hänger med på jakten

Eleverna gör teorin i sjuan, åttan och nian. Någon enstaka åttondeklassare har gjort proven ett år i förväg men som regel är det först tredje året som eleven är mogen. Eleverna är också med på jakt under året. Det handlar företrädesvis om älgjakt och i det jaktlaget ingår elever från årskurs åtta och nio.

– De som har åldern inne får uppsiktsjaga, antingen med lärare eller så med föräldrar eller anhöriga. Och i år sköt vi faktiskt tre älgar, två tjuar och en kalv, säger Brännström.

Köttet går sedan tillbaka till skolan och eleverna gör i ordning det själva. Sedan har det blivit tradition att koka en älgköttssoppa under senhösten.

Och i våras fick eleverna grilla älgkött.

Det var sex olika grupper som skötte grillningen och då bjöds även lärarna.

– Det var helt fantastiskt bra gjort. Riktigt gott. Vålhängt! Och vi lägger också stor vikt vid att eleverna ska lära sig allt som hör jakten till och där är inte minst hängningen av köttet viktig, säger Kjell Brännström.

Kött till hemkunskapen

Hemkunskapen beställer kött så att eleverna sedan kan förpacka köttet så att det passar när till exempel två elever ska göra en rätt. Det är också en del i planen.

Har du fått någon kritik för att elever i grundskolan fosteras i att använda vapen?

– Nej, det har jag aldrig fått. Däremot har det hänt att vi har nekat en del elever att ta jägarexamen. De som har visat tydliga våldstendenser och de som har varit kriminella. Vi har till och med funderat på att ta det

skriftligt men det har inte blivit. Men om vi bedömer att en elev är helt olämplig så ansvarar jag inte för det.

Inom Svenska Jägareförbundet är man lyrisk när satsningen i Råneå förs på tal.

– En jättebra satsning. Det

vore ju jättebra om det fungerade så också på fler ställen, säger Nisse Nilsson som är medlemschef där.

Är Råneskolan rent av en förebild för andra skolor?

– Ja, det är dom.

Är det här unikt?

– Jag vet ju att det har förekommit på en del naturbruksgymnasium men det är ju inte grundskolan. Jag vet att man har varit duktiga uppe i Norrbotten, det har vi sett på medlemstalen.

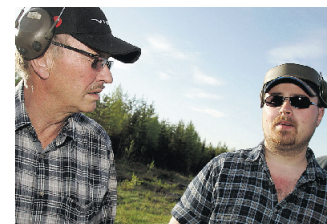
En av förklaringarna till var- för det fungerat så väl under så

lång tid är de lokala jaktlagens inställning.

– Vi har ett oerhört starkt stöd av samhället runt omkring. Om vi vill skulle vi kunna jaga i stort sett varje dag. Vi får så många inbjudningar att vi i princip är välkomna vart vi vill men till

elevernas stora förtrytelse så accepterar vi inte alla anbud för vi hinner inte. Vi måste ju ha någon sorts verksamhet i skolan också, säger Brännström med ett skrat.

JOAKIM NORDLUND
redaktionen@norrbottensmedia.se

◀ Bert och Kristoffer Karlsson är nästan alltid på plats när unga jägare fostras ute på Prinsnäs skjutbanor.

◀ Under 25 år har högstadieläraren och jaktjournalisten Kjell Brännström utbildat unga jägare.

▲ Evelina Norberg, 16, sköt sin första älg hösten 2007. I våras var hon en av tretton elever som tog jägarexamen i samband med att hon gick ut årskurs nio i Råneskolan.

FOTO: JOAKIM NORDLUND

extra
FRÅGAN

Hur många jägare under 25 år har ni i erat jaktlag?

P-G JOHANSSON
ordförande Antnäs klubb
– Vi har fyra stycken under 25 men ingen av dessa jagar älg. Vi har gjort så att alla under 25 är erbjuds gratis inträde, gratis medlemskap och gratis medlemsjakt. Det gör vi för att för att få in en yngre generation jägare. Vi är för närvarande totalt 52 medlemmar och av dessa är 26 aktiva i älgjaktlaget.

RIKARD JANSSON
jaktledare Avan
– Vi har fan ingen under 25 år. Jag är den yngste och jag är 28 år så det är lite dåligt med påfyllnad. Jag vet inte varför det har blivit så men många kanske tycker att det är lite krångligt med jägarexamen. Sedan blir det ju också väldigt tidiga morgnar som jägare och det kanske avskräcker lite.

MAGNUS RÖNNBERG
jaktledare Långnäs
– I älgjaktlaget är vi 30 stycken. Sedan är vi 5–6 som enbart jagar småvilt. Av samtliga är det bara två under 25 år. Däremot är det många i 40-årsåldern. Juniorer upp till 20 år behöver inte lösa jaktkort men måste ha arrende.

MAGNUS NILSSON
jaktledare Örnarna
– Vi är ett stort jaktlag med totalt 55 jägare. Men av alla dessa är det bara två som är under 25 år. Däremot är det många i byn som har tagit jägarexamen men det är inte så många som har kommit igång med jakten efter det. Vi har bara 3 500 hektar att röra oss på och det kanske är i minsta laget.

TOMAS NÄSBERG
jaktledare Rutvik
– Ja, det borde vara lätt att säga för det är inte så många. Det är nog bara fyra stycken. Fyra grabbar. Det är ju snart bara pensionärer som är kvar och det är ju naturligtvis lite av ett bekymmer. Man måste nog bli bättre på att ta med barnen ut i skogen och på jakt för det är där som grunden läggs.

DICK LARSSON
jaktledare Svartbjörnsbyn
– Vi är totalt 26 älgjägare och det är tre yngre som har kommit in i de senaste åren. Och de har kommit in i laget genom anhöriga som också är med. Trenden är tydlig att vi blir färre och färre jägare men det verkar ändå som om det är svårt att få tag i mark, åtminstone är det så hos oss.

ROBERT HENRIKSSON
jaktledare Bodens JVK
– Det är kanske tre av 40 i laget som är under 25 år. Men i och med att man hos oss måste ha en anställning inom försvarsmakten för att få vara med och jaga så faller ju de yngre många gånger bort av den anledningen.

BIRGER PAAVOLA
jaktledare Bodens VVO
– Jag har inte exakt koll på hur många det handlar om, men jag tror att det är fem stycken. Vi är 30 stycken som jagar älg totalt. Just när det gäller älgjakten är det mest äldre jägare men nu på slutet har vi fått in förstärkning av några yngre medlemmar och det är vi naturligtvis glada för.

STAFFAN HANSSON
jaktledare Brännberg
– Vi är tio som jagar och ingen är under 25 år. Men här bygger det på att man är markägare och är man inte det blir det svårare. De äldsta är 80 år och på fem år är vi kanske bara två-tre stycken så visst måste något hända.

CONNY ENBERG
jaktledare i Långsjön
– Jag har alltid månat om att få in unga jägare. Det är de som är framtiden - inte vi. Vi är elva i laget och av dessa är fem stycken under 25 år. Jag förs nog garantera att vi är det yngsta jaktlaget inom Svea Skog.

fakta

Då startar årets jakt:

Augusti
16: Råbock
25: Tjäder, orre hjärpe, gräsand, kricka, bläsand, kanadagås, ripa.

September
1: Älg, mård, skogshare.